

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Soliditetsrapport for finansforetak mv.

Per 30. september 2022

DATO:
08.12.2022

Innhold

1	Hovedinntrykk	4
2	Markedsutvikling	5
3	Banker og kredittforetak	6
3.1	Soliditet	6
3.2	Likviditetsrisiko	8
3.2.1	Likviditetsreserven (LCR)	8
3.2.2	Stabil finansiering (NSFR)	8
3.2.3	Finansiering	9
4	Forsikringsforetak	10
4.1	Soliditet i livsforsikringsforetak	10
4.2	Soliditet i skadeforsikringsforetak	11
5	Verdipapirforetak og fondsforvaltere	13
5.1	Soliditet i verdipapirforetak	13
5.2	Soliditet i fondsforvaltere	14
6	Vedlegg – regelverk og metodikk	15
6.1	Banker og kredittforetak	15
6.1.1	Soliditet	15
6.1.2	Likviditetsrisiko	16
6.2	Forsikringsforetak	17
6.3	Verdipapirforetak og fondsforvaltere	17

1 Hovedinntrykk

Alle **banker og kredittforetak** oppfylte kapitalkravene ved utgangen av tredje kvartal 2022. Bankenes samlede rene kjernekapitaldekning var 18,0 prosent, ned fra 18,1 prosent ved utgangen av samme kvartal i fjor. Uten effekten av lettelsene i kapitalkravsregelverket er bankenes rene kjernekapitaldekning 0,6 prosentpoeng lavere enn ett år tidligere. Uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio) var 7,3 prosent, også her en nedgang fra ett år tidligere.

Alle banker og kredittforetak oppfylte minstekravene til likviditetsreserven, LCR, både på totalnivå, i norske kroner og i andre signifikante valutaer ved utgangen av tredje kvartal 2022. LCR for bankene samlet var 161 prosent, en økning på 10 prosentpoeng fra utgangen av andre kvartal.

Minstekrav til stabil finansiering, NSFR, trådte i kraft i Norge fra andre kvartal 2022. Alle foretak oppfylte minstekravet til NSFR ved utgangen av tredje kvartal. NSFR for bankene samlet var 119 prosent.

Alle **livsforsikringsforetakene** oppfylte solvens- og minstekapitalkravene per 30. september 2022. Samlet solvens- og minstekapitaldekning var hhv. 240 og 586 prosent, en nedgang fra kvartalet før. Siden årsslutt har soliditeten imidlertid bedret seg, hovedsakelig som følge av den betydelige renteoppgangen. Ingen livsforsikringsforetak hadde effekt av overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger per 30. september 2022.

Samtlige **skadeforsikringsforetak** oppfylte solvens- og minstekapitalkravene per 30. september 2022. Samlet solvens- og minstekapitaldekning var hhv. 204 og 521 prosent, noe nedgang fra kvartalet før.

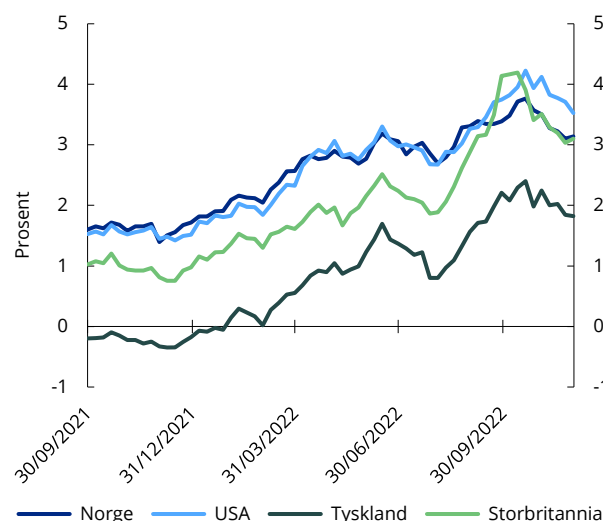
To **verdipapirforetak** oppfylte ikke kravet til ansvarlig kapital per 30. september 2022, men oppfyller nå kravene etter å ha bekreftet ny innskutt kapital. Ved utgangen av kvartalet var samlet kapitaldekning for verdipapirforetak med tillatelse til å yte minst en av tjenestene egenhandel, garantistillelse og/eller drift av multilateral eller organisert handelsfasilitet 17,3 prosent, en svak nedgang fra samme periode året før. For verdipapirforetak uten tillatelse til noen av nevnte tjenester var samlet kapitaldekning 16,2 prosent, marginalt opp fra samme periode året før.

Samtlige **forvaltningsselskap og AIF-forvaltere** (med individuell porteføljeforvaltning) oppfylte kapitalkravet per 30. september 2022. Foretakenes samlede kapitaldekning har holdt seg stabil siden utgangen av tredje kvartal 2021, og var 42,8 prosent ved utgangen av tredje kvartal 2022.

2 Markedsutvikling

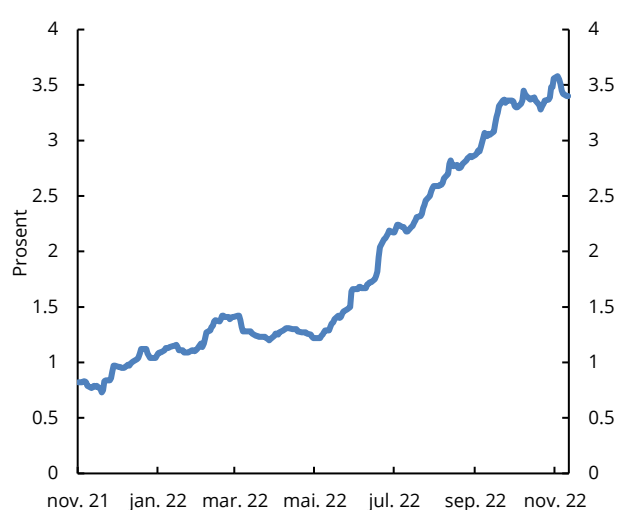
- Kapitalmarkedene var også i tredje kvartal 2022 preget av markedsuro grunnet inflasjonsfrykt, renteøkninger og krigen i Ukraina. Både den norske tiårige statsobligasjonsrenten og pengemarkedsrenten, målt ved 3-måneders NIBOR, økte videre i tredje kvartal, se figur 2.1 og 2.2.
- Aksjemarkedene falt i tredje kvartal, se figur 2.3.
- Risikopåslagene for bankobligasjoner økte betydelig også i tredje kvartal, se figur 2.4.
- Etter utgangen av tredje kvartal har de lange rentene falt noe. 3-måneders NIBOR økte noe rett etter utgangen av kvartalet, men har i det siste også falt noe. Både risikopåslagene på bankobligasjoner og renten på norske tiårige statsobligasjonen har hatt en liten nedgang siden utgangen av tredje kvartal. Aksjemarkedene har økt hittil i fjerde kvartal.

Figur 2.1 Rente på 10-årige statsobligasjoner

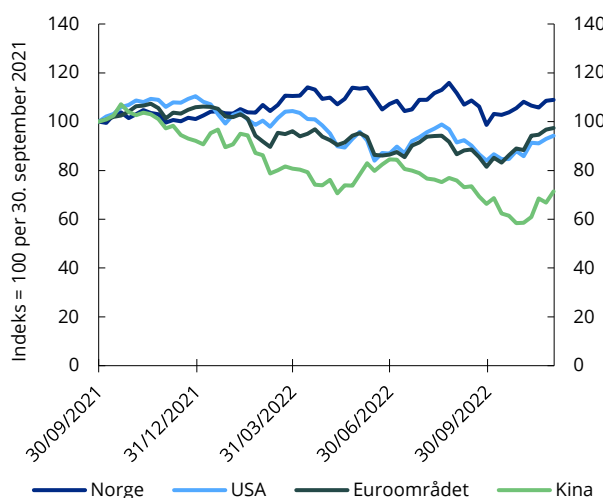
Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato: 01.12.22

Figur 2.2 Pengemarkedsrente (3 mnd. NIBOR)

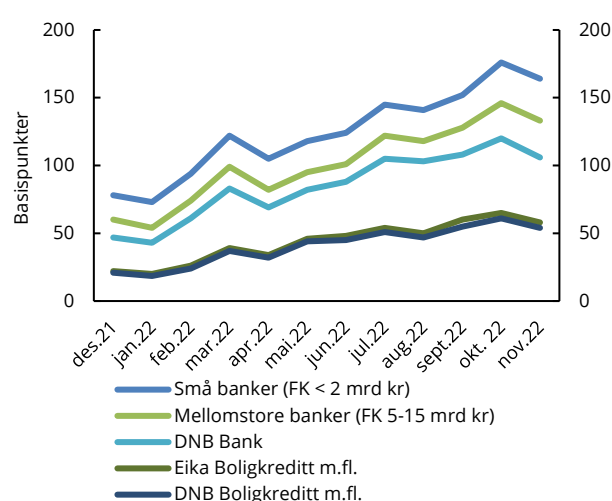
Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato: 06.12.22

Figur 2.3 Aksjeindekser (MSCI) for utvalgte områder

Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato: 01.12.22

Figur 2.4 Risikopåslag for seniorobligasjoner og OMF, 5 år over 3 mnd. NIBOR

Kilde: DNB Markets. Siste observasjonsdato: 30.11.22

3 Banker og kredittforetak

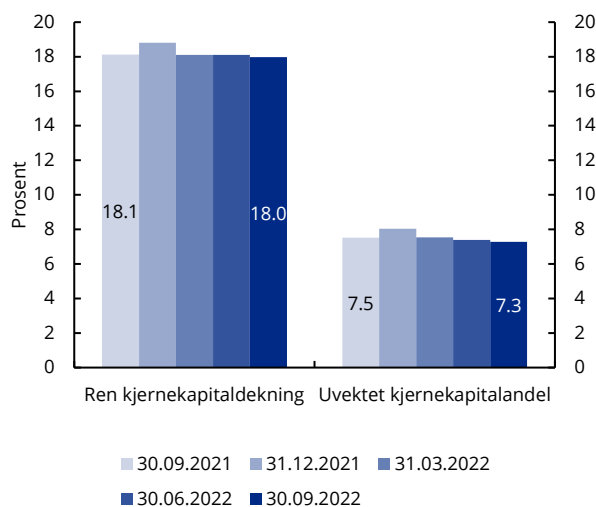
3.1 Soliditet

- Alle banker og kredittforetak oppfylte kapitalkravet ved utgangen av tredje kvartal 2022.
- Bankenes samlede rene kjernekapitaldekning, beregnet som vektet gjennomsnitt, var 18,0 prosent, se figur 3.1. Det er noe lavere enn nivået ett år tidligere. Utviklingen det siste året er påvirket av DNBS oppkjøp av Sbanken i første kvartal 2022 og utvidede støttefaktorer¹ som følge av at bankpakken trådte i kraft i norsk rett 1. juni 2022.
- De utvidede støttefaktorene bidro til å øke bankenes målte soliditet. Utvidelsen medførte isolert sett en økning i bankenes samlede rene kjernekapitaldekning med 0,4 prosentpoeng i andre kvartal 2022. Uten effekten av støttefaktorene er bankenes rene kjernekapitaldekning 0,6 prosentpoeng lavere enn ett år tidligere.
- Utviklingen i ren kjernekapitaldekning gjennom regnskapsåret påvirkes av at bankenes balanse øker, samtidig som et flertall av bankene ikke inkluderer delårsresultatet i kapitalrapporteringen, se figur 3.2.
- Bankenes samlede uvektede kjernekapitalandel var 7,3 prosent ved utgangen av tredje kvartal, noe lavere enn ett år før.
- Både bankenes risikovektede beregningsgrunnlag og eksponeringer før risikovekter (eksponeringsmålet, som er nevneren i uvektet kjernekapitalandel) økte i tredje kvartal, se figur 3.3. Eksponeringsmålet økte mer enn beregningsgrunnlaget.
- Ved utgangen av tredje kvartal tilfredsstilte bankene kapitalkravet (inkludert pilar 2-krav) med en margin, se figur 3.4. Medianavstanden til kapitalkravet var 4,9 prosentpoeng, som er 0,9 prosentpoeng lavere enn på samme tid året før. Deler av den reduserte marginen kommer av at kravet til motsyklisk kapitalbuffer økte fra 1,0 til 1,5 prosent fra og med 30. juni 2022, samt at flere banker har fått fastsatt høyere pilar 2-krav.
- For standardmetodebankene og foretak som har tillatelse til å bruke grunnleggende IRB-metode vil systemrisikobuffersatsen øke fra 3 til 4,5 prosent fra og med utgangen av 2022, og samtidig gjøres gjeldende for kun norske engasjementer.² Samtidig har Norges Bank vedtatt at motsyklisk kapitalbuffersats skal økes fra 1,5 til 2,0 prosent fra og med 31. desember. For majoriteten av norske banker øker dermed kapitalkravet med 2 prosentpoeng fra årsskiftet.
- Kredittforetakenes samlede rene kjernekapitaldekning var 20,2 prosent, som er noe lavere enn ved utgangen av tredje kvartal 2021. Kredittforetakenes uvektede kjernekapitalandel var 5,2 prosent, om lag uendret sammenlignet med ett år tidligere.

¹ SMB- og infrastrukturrabatt

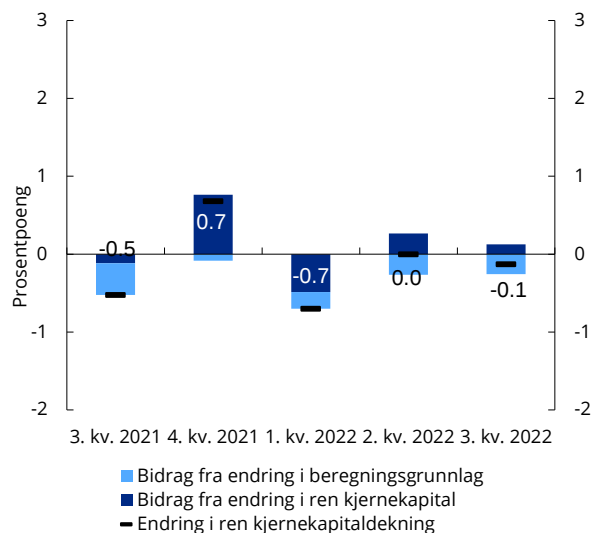
² For systemviktige banker og banker som benytter avansert IRB-metode økte systemrisikobuffersatsen til 4,5 prosent med virkning fra utgangen av 2020, med tilsvarende endring i grunnlaget.

Figur 3.1 Ren kjernekapitaldekning og uvektet kjernekapitalandel i norske banker/bankkonsern

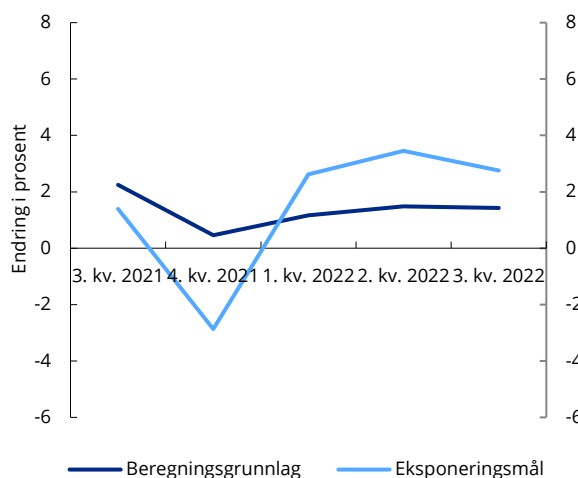
Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.2 Endring i ren kjernekapitaldekning i samtlige banker/bankkonsern (dekomponert)

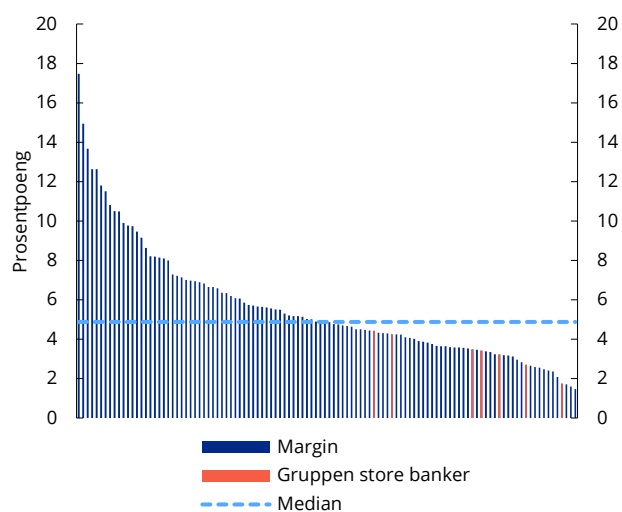
Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.3 Risikovektet beregningsgrunnlag og eksponeringsmål* i norske banker/bankkonsern

Note: * Eksponeringer før risikovektning. Nevneren i uvektet kjernekapitalandel.
Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.4 Bankenes margin til kapitalkravet per 30. september 2022*

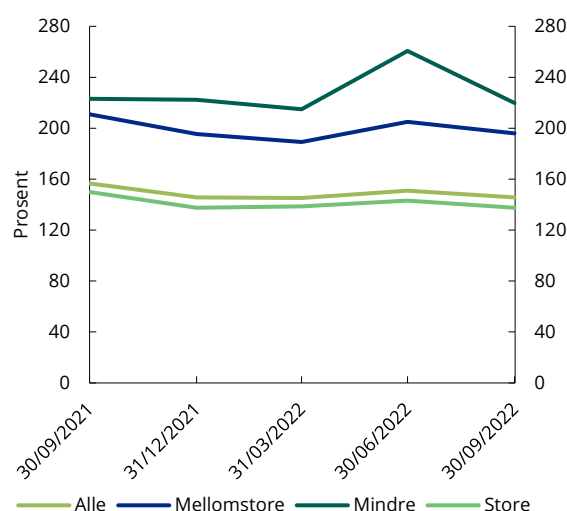
Note: * Krav til ren kjernekapital, inklusiv pilar 2-krav. To ekstremverdier er utelatt fra figuren med en margin på henholdsvis 429 og 24 prosentpoeng.
Kilde: Finanstilsynet

3.2 Likviditetsrisiko

3.2.1 Likviditetsreserven (LCR)

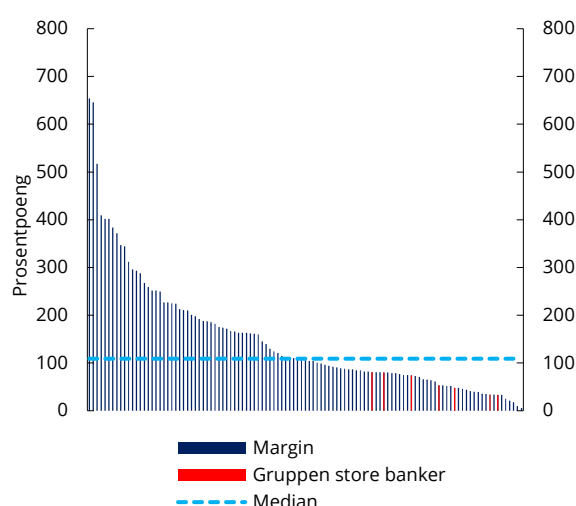
- Alle foretak oppfylte minstekravene til likviditetsreserven, LCR, både på totalnivå, i norske kroner og i andre signifikante valutaer ved utgangen av tredje kvartal 2022.
- LCR for bankene samlet sett var 161 prosent, ti prosentpoeng høyere enn ved utgangen av kvartalet før og også høyere enn for ett år siden, se figur 3.5.
- De mellomstore og mindre bankene har hatt en nedgang i gjennomsnittlig LCR. Gjennomsnittlig LCR for de mindre bankene falt med 30 prosentpoeng, men den er fremdeles høyere enn for ett år siden.
- Det er stor spredning i LCR-verdiene mellom de ulike bankene, og dermed også i marginen til minstekravet. LCR for små og mellomstore banker er generelt mer volatil, samtidig som de store bankene bruker LCR mer aktivt som et verktøy for likviditetsstyring.
- Medianavstanden til LCR-kravet var 109 prosentpoeng, se figur 3.6. Dette er en nedgang fra en medianavstand på 132 prosentpoeng ved utgangen av forrige kvartal.

Figur 3.5 Total-LCR, vektet gjennomsnitt

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.6 Bankenes margin til LCR-kravet per 30. september 2022

Note: Tre ekstremverdier er utelatt fra figuren med en margin på henholdsvis 1878, 1267 og 838 prosentpoeng.

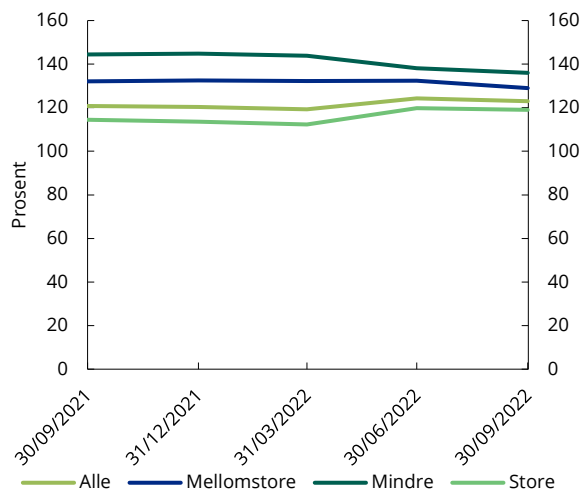
Kilde: Finanstilsynet

3.2.2 Stabil finansiering (NSFR)

- Alle foretak oppfylte minstekravet til NSFR ved utgangen av tredje kvartal 2022.
- Andelen stabil finansiering (NSFR) for bankene samlet var 123 prosent, om lag det samme som ved utgangen av forrige kvartal, se figur 3.7.³
- Det er relativt stor spredning i NSFR mellom bankene, men spredningen er mindre enn for LCR. Dette kan skyldes at NSFR reflekterer hele balansen. Norske banker er generelt relativt like, hvor innskudd og utlån utgjør majoriteten av deres balanse, og dette gjør at nivået på NSFR også blir mer lik. De større bankene har en større andel markedsfinansiering, som gjør at de skiller seg ut fra resten da dette vektet annerledes i NSFR.
- Medianavstanden til NSFR-kravet var 34,9 prosentpoeng, se figur 3.8, en økning på 6 prosentpoeng fra utgangen av andre kvartal.

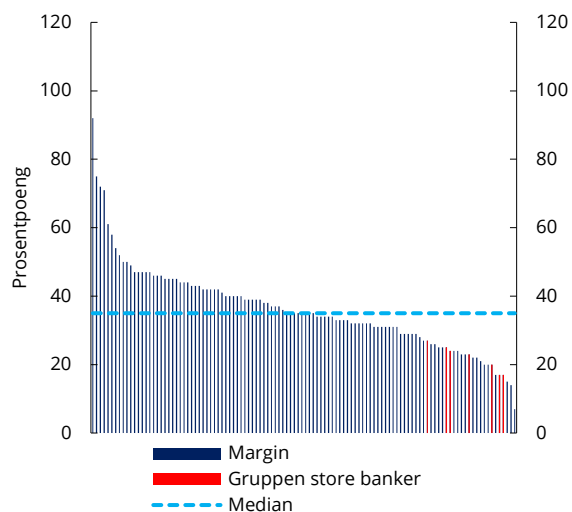
³ Merk at endring i rapporteringen og enkelte endringer i selve beregningsmetoden av indikatoren gjør at tallene f.o.m. 30.06.2022 ikke er direkte sammenlignbare med tall for tidligere perioder, men effektene på aggregert nivå anses å være begrenset.

Figur 3.7 Total-NSFR, vektet gjennomsnitt

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.8 Bankenes margin til NSFR-kravet per 30. september 2022

Note: En ekstremverdi er utelatt fra figuren med en margin på 842 prosentpoeng.

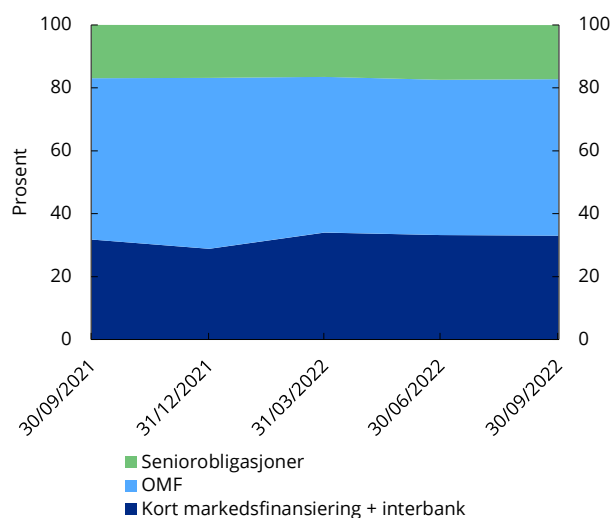
Kilde: Finanstilsynet

3.2.3 Finansiering

- Kapitalmarkedene var preget av volatilitet også i tredje kvartal 2022. Norske banker melder om noe dårligere tilgang på markedsfinansiering, både med lang og kort løpetid.⁴
- Sammensetningen av markedsfinansieringen etter type finansiering holdt seg stabil fra utgangen av andre kvartal til utgangen av tredje kvartal, se figur 3.9.
- Fordelingen av markedsfinansiering fra utlandet og Norge, og finansiering med løpetid over og under ett år holdt seg også relativt stabile, se figur 3.10. Andelen utenlandsk finansiering med løpetid fra tre måneder til 1 år har økt, mens helt kort finansiering fra Norge er noe redusert.

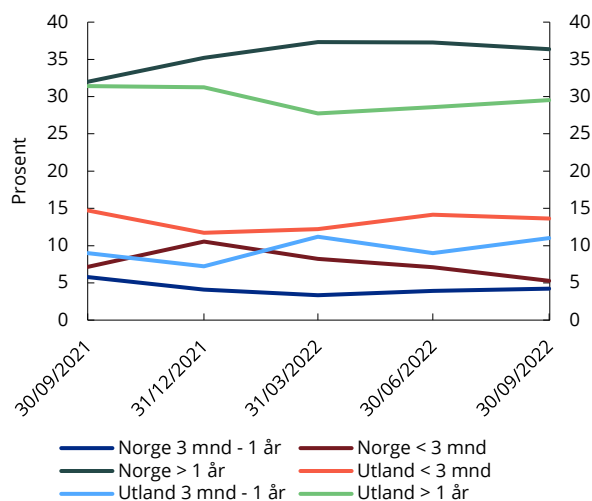
⁴ Norges Banks likviditetsundersøkelse for september 2022.

Figur 3.9 Markedsfinansiering, etter type finansiering

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.10 Markedsfinansiering etter løpetid og innland/utland

Kilde: Finanstilsynet

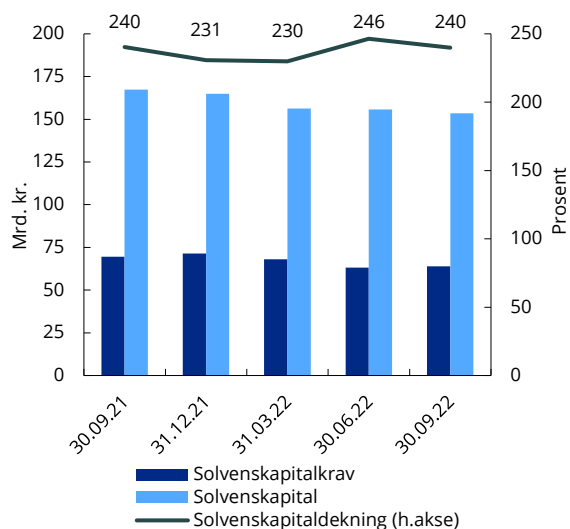
4 Forsikringsforetak

4.1 Soliditet i livsforsikringsforetak

- Solvenskapitaldekningen for livsforsikringsforetakene samlet var 240 prosent per 30. september 2022, en nedgang på seks prosentpoeng fra utgangen av forrige kvartal, se figur 4.1. Siden årsslutt er soliditeten imidlertid styrket, hovedsakelig som følge av den betydelige renteoppgangen.
- Reduksjonen i solvenskapitaldekningen fra forrige kvartal skyldes en liten økning i solvenskapitalkravet samt en reduksjon i solvenskapitalen. Det positive bidraget som volatilitetsjusteringen har på solvenskapitaldekningen, gikk noe ned i tredje kvartal.
- Samtlige livsforsikringsforetak oppfylte solvenskapitalkravet.
- Ingen livsforsikringsforetak har hatt effekt av overgangsregelen⁵ de tre siste kvartalene, se figur 4.2. Det skyldes primært den betydelige økningen i rentenivået.
- Minstekapitaldekningen for livsforsikringsforetakene samlet var 586 prosent, en nedgang på fem prosentpoeng fra utgangen av forrige kvartal, se figur 4.3.

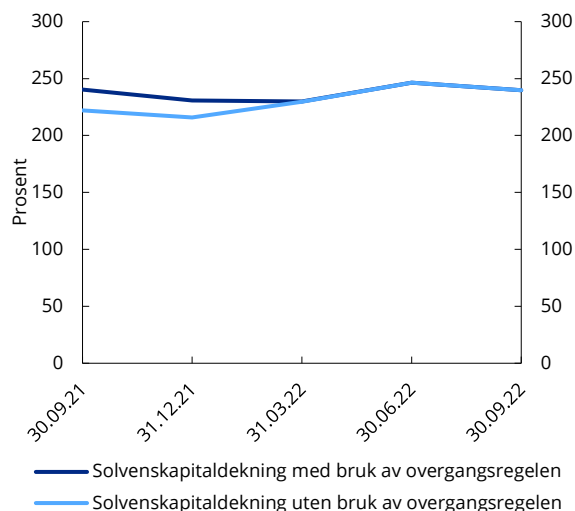
⁵ Se metodevedlegget for nærmere beskrivelse av overgangsregelen.

Figur 4.1 Solvenskapitaldekning i livsforsikringsforetakene samlet

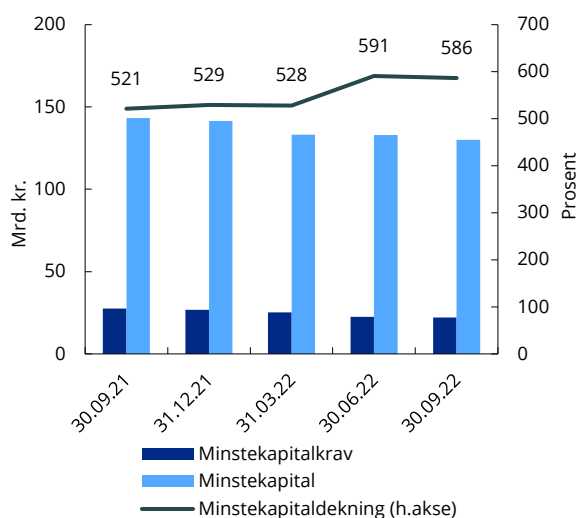
Kilde: Finanstilsynet

Figur 4.2 Solvenskapitaldekning uten bruk av overgangsregelen i livsforsikringsforetakene samlet

Kilde: Finanstilsynet

Figur 4.3 Minstekapitaldekning i livsforsikringsforetakene samlet

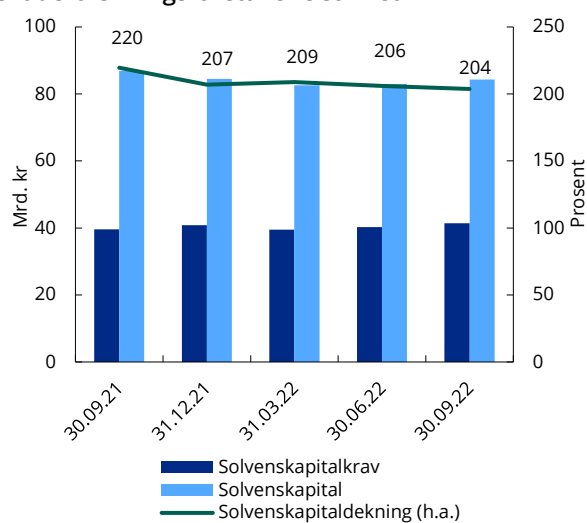
Kilde: Finanstilsynet

4.2 Soliditet i skadeforsikringsforetak⁶

- Solvenskapitaldekningen for skadeforsikringsforetakene samlet sank marginalt til 204 prosent per 30. september 2022, se figur 4.4. Reduksjonen kommer av en økning i samlet solvenskapitalkrav.
- Alle skadeforsikringsforetakene oppfylte solvenskapitalkravet. Det var 11 foretak som hadde under 200 prosent i solvenskapitaldekning, se figur 4.5.
- For skadeforsikringsforetakene samlet sank minstekapitaldekningen til 521 prosent per 30. september 2022, se figur 4.6. Alle skadeforsikringsforetakene oppfylte minstekapitalkravet.

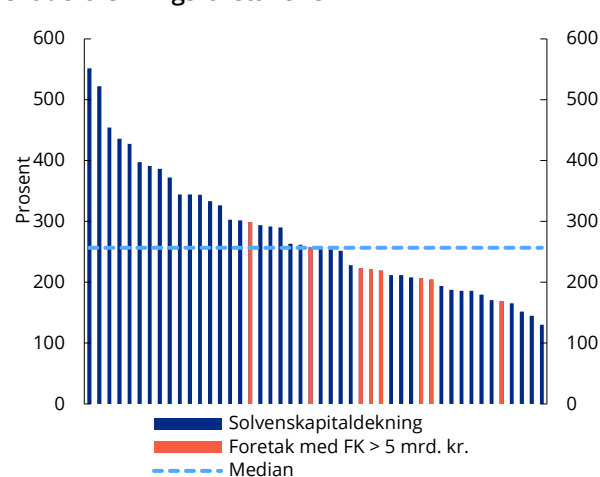
⁶ Assuranceforeningen Gard, Assuranceforeningen Skuld og Gard M&E Insurance (Europe) AS har avvikende regnskapsår og er utelatt fra omtalen i denne rapporten.

Figur 4.4 Solvenskapitaldekning i skadeforsikringsforetakene samlet

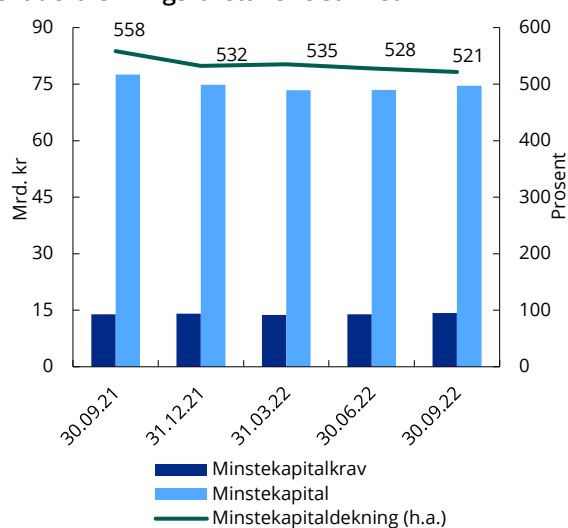
Kilde: Finanstilsynet

Figur 4.5 Solvenskapitaldekning for skadeforsikringsforetakene

Kilde: Finanstilsynet

Figur 4.6 Minstekapitaldekning i skadeforsikringsforetakene samlet

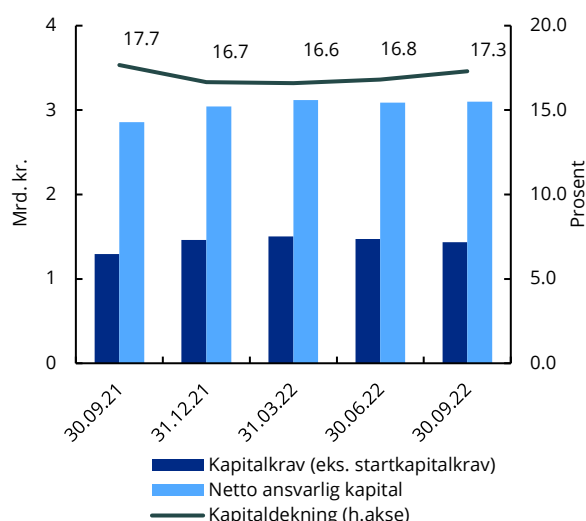
Kilde: Finanstilsynet

5 Verdipapirforetak og fondsforvaltere

5.1 Soliditet i verdipapirforetak

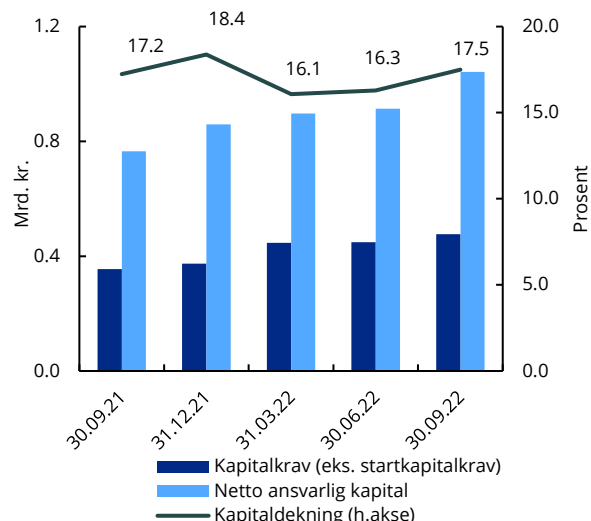
- Det var totalt 86 verdipapirforetak ved utgangen av tredje kvartal 2022. Det skilles mellom verdipapirforetak med tillatelse til å yte minst en av investeringstjenestene egenhandel (tjeneste 3), garantistillelse ved emisjoner (tjeneste 6), drift av multilateral handelsfasilitet (tjeneste 8) eller drift av organisert handelsfasilitet (tjeneste 9)⁷, og foretak uten slike tillatelser.
- Samlet kapitaldekning for verdipapirforetak med tillatelse til egenhandel, garantistillelse og/eller drift av handelsfasilitet var 17,3 prosent ved utgangen av tredje kvartal, ned 0,4 prosentpoeng fra utgangen av samme kvartal året før, se figur 5.1.
- Samlet kapitaldekning for øvrige verdipapirforetak (uten tillatelse til de nevnte tjenestene) var 17,5 prosent ved utgangen av tredje kvartal, opp 0,3 prosentpoeng fra utgangen av samme kvartal året før, se figur 5.2.

Figur 5.1 Samlet kapitaldekning verdipapirforetak med tjeneste 3, 6, 8 eller 9

Kilde: Finanstilsynet

Figur 5.2 Samlet kapitaldekning øvrige verdipapirforetak (uten tjeneste 3, 6, 8 eller 9)

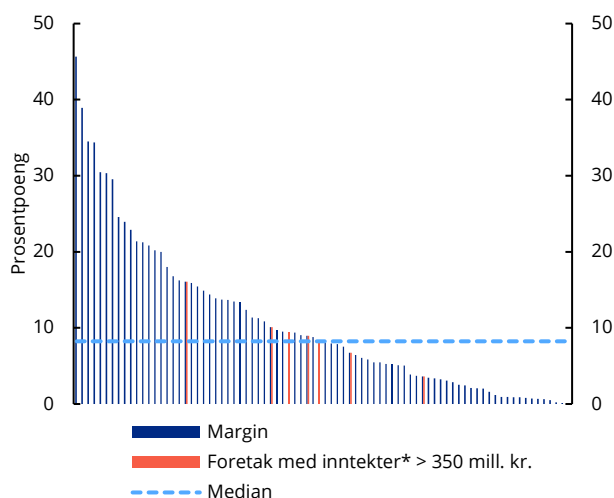

Kilde: Finanstilsynet

- To verdipapirforetak oppfylte ikke kapitalkravene per 30. september 2022. Foretakene har bekreftet ny innskutt kapital og oppfyller dermed kravene igjen.
- Alle resterende verdipapirforetak oppfylte kapitalkravet. 14 aktører hadde under 2 prosentpoeng margin til kapitalkravet, hvorav minstemarginen var 0,07 prosentpoeng, se figur 5.3. Medianmarginen var 8,2 prosentpoeng.

⁷ Ingen norske verdipapirforetak har tillatelse fra Finanstilsynet til å yte tjeneste 8 eller 9. Oslo Børs har tillatelse til tjeneste 8 i medhold av verdipapirhandelloven §9-8. Det er flere utenlandske verdipapirforetak som har meldt grensekryssende virksomhet av tjeneste 8 og 9. Videre har 11 norske verdipapirforetak tillatelse til å yte tjeneste 3 og/eller 6.

Figur 5.3 Verdipapirforetakenes margin til kapitalkravet

*Note: Inntekter er fra ytelse av investerings- og tilleggstenester, hentet fra foretakenes halvårsoppgave per 30.06.2022. To observasjoner over 50 prosentpoeng samt foretakene som ikke oppfylte kravene er ikke med i figuren.

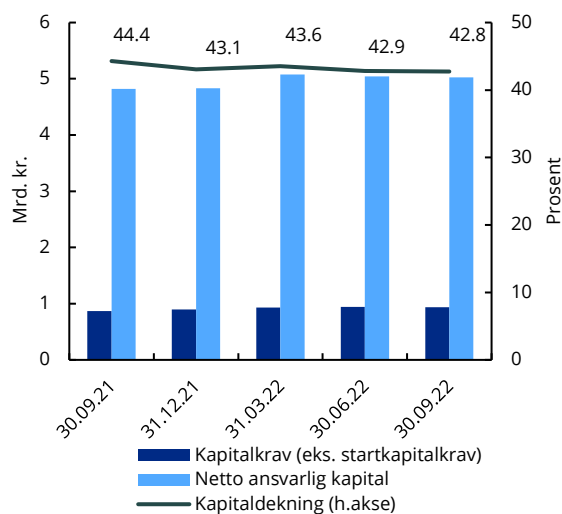
Kilde: Finanstilsynet

5.2 Soliditet i fondsforvaltere

- Ved utgangen av kvartalet var det totalt 33 forvaltningsselskap og AIF-forvaltere med tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning.⁸
- Samlet kapitaldekning for fondsforvaltere med individuell porteføljeforvaltning har holdt seg stabil fra utgangen av tredje kvartal 2021, se figur 5.4.
- Alle fondsforvaltere med individuell porteføljeforvaltning oppfylte kapitalkravene per 30. september 2022.
- Fem aktører hadde under 2 prosentpoeng margin til kapitalkravet, hvorav minstemarginen var 0,3 prosentpoeng, se figur 5.5. Medianmarginen var 10,7 prosentpoeng.

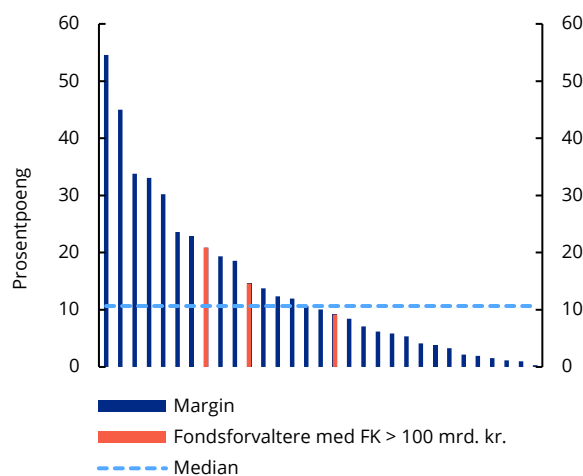
⁸ Det skilles mellom forvaltningsselskap og AIF-forvaltere som har tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning og forvaltningsselskap og AIF-forvaltere uten slik tillatelse. Foretak uten tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning rapporterer ikke kapitaldekningsoppgave. For disse beregner Finanstilsynet kapitaldekning halvårlig ut fra halvårsoppgaven (resultatorientert rapportering).

Figur 5.4 Samlet kapitaldekning fondsforvaltere med individuell porteføljevaltning

Kilde: Finanstilsynet

Figur 5.5 Fondsforvalteres margin til kapitalkravet

Note: To observasjoner over 60 prosentpoeng er ekskludert fra figuren.

Kilde: Finanstilsynet

6 Vedlegg – regelverk og metodikk

6.1 Banker og kredittforetak

6.1.1 Soliditet

Ren kjernekapitaldekning

Ren kjernekapital (Common Equity Tier 1) består av innskutt og opptjent egenkapital. Som rene kjernekapitalinstrumenter regnes aksjer, egenkapitalbevis og medlemsinnskudd godkjent av Finanstilsynet. Ren kjernekapitaldekning er ren kjernekapital som andel av det risikovektede beregningsgrunnlaget.

Pilar 1-krav

Pilar 1 er minimums- og bufferkrav til ansvarlig kapital som gjelder alle foretak. Minimumskravet innebærer at foretakene til enhver tid skal ha en ren kjernekapitaldekning på minst 4,5 prosent av foretakets beregningsgrunnlag. Kjernekapitaldekningen og total kapitaldekning skal henholdsvis være minst 6 prosent og 8 prosent av beregningsgrunnlaget.

I tillegg til minstekravene til ansvarlig kapital skal foretakene ha kapitalbuffer bestående av ren kjernekapital. Foretakene skal ha en bevaringsbuffer på 2,5 prosent, systemrisikobuffer på 3–4,5⁹ prosent og motsyklikisk kapitalbuffer på 0–2,5¹⁰ prosent av beregningsgrunnlaget. I tillegg kommer en buffer for systemviktige foretak, som er 1,0 prosent for Kommunalbanken og 2,0 prosent for foretak i DNB-konsernet.

⁹ For systemviktige foretak og foretak som benytter AIRB-metoden er kravet 4,5 prosent for norske engasjementer. For andre foretak er det gitt en overgangsregel som innebærer at kravet om 3,0 prosent systemrisikobuffer for hele beregningsgrunnlaget gjelder frem til 31.12.2022.

¹⁰ Gjeldende krav er 1,5 prosent for norske engasjementer.

Pilar 2-krav

Pilar 2 i kapitaldekningsregelverket krever at foretakene gjennomfører en intern kapitalvurderingsprosess (Internal Capital Adequacy Assessment Process – ICAAP) for å ta stilling til kapitalbehov. Pilar 2-kravet er påslag i kapitalkrav for foretaksspesifikk risiko som ikke er tilstrekkelig dekket av kravene i pilar 1. Det følger av CRD 5 at pilar 2-kravet normalt skal dekkes av minst 56,25 prosent ren kjernekapital, mens vanlig praksis i Norge har vært at pilar 2-kravet fullt ut skal dekkes av ren kjernekapital. Bestemmelsen er ikke gjennomført i norsk rett, men Finanstilsynet legger CRD 5-bestemmelsene til grunn i sin tilsynspraksis for banker som får fastsatt sitt pilar 2-krav i andre halvår 2022 eller senere..

Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel er krav til kjernekapital¹¹ som andel av foretakenes eksponeringer før risikovekting. Det vil si et kapitalmål dividert på et uvektet eksponeringsmål. Kapitalmålet består av kjernekapital, og eksponeringsmålet omfatter samtlige balanseførte poster og ikke-balanseførte poster beregnet uten risikovekting.

Det følger av CRR/CRD IV-forskriften at foretakene skal ha en uvektet kjernekapitalandel på 3 prosent. Alle banker skal i tillegg ha en uvektet kjernekapitalandelsbuffer på minst 2 prosent. Systemviktige banker skal utover dette ha en uvektet kjernekapitalandelsbuffer på minst 1 prosent.

6.1.2 Likviditetsrisiko

Likviditetsregelverket stiller en rekke krav til foretakenes likviditetsrisiko. Det foreligger minimumskrav om at banker og kredittforetak skal ha en tilstrekkelig likviditetsreserve til å dekke likviditetsutgang i en stressituasjon, og krav til stabil finansiering

LCR

Likviditetsreserven (LCR) måler størrelsen på foretakenes likvide eiendeler dividert med netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon i penge- og kapitalmarkedene. Minimumskravet er at foretakene til enhver tid skal ha en LCR på 100 prosent på totalnivå for alle valutaer. Det innebærer at foretakenes likvide eiendeler minst skal tilsvare netto likviditetsutgang i en stressituasjon. Kravet gjelder både på konsolidert og ikke-konsolidert nivå.

Det stilles også krav til LCR i hver signifikant valuta, med unntak av norske kroner, på minst 100 prosent. Minimumskravet til LCR i norske kroner for foretak som har euro eller amerikanske dollar som signifikant valuta er på 50 prosent. For øvrige foretak er det ikke fastsatt minstekrav til LCR i norske kroner.

NSFR

Foretakene skal til enhver tid møte et minstekrav til stabil og langsiktig finansiering, NSFR (Net Stable Funding Ratio). NSFR er tilgjengelig stabil finansiering dividert med nødvendig stabil finansiering. Dette forholdstallet skal være minimum 100 prosent. Minstekravet trådte i kraft i Norge i andre kvartal 2022.

¹¹ Ren kjernekapital og annen godkjent kjernekapital. Annen godkjent kjernekapital består av hybridkapital/fondsobligasjoner.

6.2 Forsikringsforetak

Solvens II-regelverket stiller krav om at forsikringsforetak til enhver tid må ha ansvarlig kapital som minst er tilstrekkelig til å dekke et solvenskapitalkrav (SCR) og et minstekapitalkrav (MCR). I denne rapporten er dette referert til som henholdsvis solvenskapital og minstekapital. Et foretak oppfyller ikke kapitalkravene dersom den ansvarlige kapitalen er lavere enn enten solvenskapitalkravet eller minstekapitalkravet (eller begge), dvs. dersom solvenskapitaldekningen eller minstekapitaldekningen er under 100 prosent.

Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet avhenger av risikoen knyttet til investeringene og forsikringsforpliktelsene til forsikringsforetaket og er utformet for å sikre at forsikringsforetaket har en finansiell buffer utover de forsikringstekniske avsetningene. Solvenskapitalkravet skal dekke risikoen for tap av foretakets ansvarlige kapital og ved beregningen skal all kvantifiserbar tapsrisiko knyttet til forsikringsforetakets samlede virksomhet tas i betraktning. Det skal beregnes slik at sannsynligheten er 99,5 prosent for at samlet tap, herunder forsikringsmessig og finansielt tap, over en periode på 12 måneder ikke overstiger det beregnede kapitalkravet.

Minstekapitalkrav

Minstekapitalkravet beregnes ved hjelp av en metode som er vesentlig mindre risikosensitiv enn beregningen av solvenskapitalkravet og det skal beregnes slik at sannsynligheten er 85 prosent for at samlet tap over en periode på 12 måneder ikke overstiger det beregnede kapitalkravet. Det er fastsatt en nedre og en øvre grense for minstekapitalkravet, slik at minstekapitalkravet ikke kan utgjøre mindre enn 25 prosent av solvenskapitalkravet eller mer enn 45 prosent av solvenskapitalkravet. I tillegg er det fastsatt et nominelt minstekrav som foretaket er pålagt å oppfylle. Det innebærer at minstekapitalkravet likevel kan bli større enn solvenskapitalkravet for enkelte (mindre) foretak.

Overgangsregler

Gjennom Omnibus II-direktivet er det åpnet for flere permanente tiltak og overgangsordninger som særlig er rettet mot livsforsikringsforetak med langsiktige garantier. Av størst betydning for norske livsforsikringsforetak er overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger. Regelen gir rom for å redusere de forsikringstekniske avsetningene tilsvarende en andel av differansen mellom forsikringstekniske avsetninger beregnet etter Solvens II-regelverket og forsikringstekniske avsetninger beregnet etter solvensmarginregelverket som var gjeldende frem til utgangen av 2015 (Solvens I). Overgangsregelen innebærer at en eventuell økning i verdien av forsikringsforpliktelsene ved overgangen til Solvens II fases inn lineært over en periode på 16 år, fra 2016 til 2032.

6.3 Verdipapirforetak og fondsforvaltere

Verdipapirforetak

Kapitalkrav for verdipapirforetak følger av det europeiske kapitalkravsregelverket CRD IV/CRR.¹² På grunn av måten kapitaldekningsregelverket for verdipapirforetak er innrettet, er det naturlig å dele dem inn i to grupper. Foretak med tillatelse til å yte minst en av investeringstjenestene egenhandel, garantistillelse ved emisjoner, drift av multilateral handelsfasilitet og drift av organisert handelsfasilitet, jf. verdipapirhandelloven § 2-1 (1) nr. 3, 6, 8 og 9, og foretak uten slike tillatelser.

¹² EU innførte IFD/IFR som gjeldende kapitaldekningsregelverk for verdipapirforetak 26. juni 2021. Regelverket er ennå ikke innlemmet i EØS-avtalen eller innført i Norge, og p.t. er det uvisst når det skjer.

Førstnevnte gruppe foretak er underlagt et startkapitalkrav på 730 000 euro og et samlet kapitalkrav på 8 prosent av beregningsgrunnlaget for kreditt-, markeds- og operasjonell risiko på lik linje med banker. Sistnevnte gruppe foretak er underlagt et startkapitalkrav på 125 000 eller 50 000 euro (avhengig av om de har tillatelse til å håndtere klientmidler eller ikke) og det største av et samlet kapitalkrav på 8 prosent av beregningsgrunnlaget for kreditt- og markedsrisiko og 25 prosent av foretakets faste kostnader.

Forvaltningsselskap for verdipapirfond og AIF-forvaltere (fondsforvaltere)

Fondsforvaltere kan deles inn i to grupper med ulike krav til ansvarlig kapital: Forvaltere av fond med tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning, jf. verdipapirhandelloven § 2-1 (1) nr. 4, og forvaltere av fond uten slik tillatelse.

Førstnevnte gruppe foretak er i tillegg til kravene som følger av verdipapirfondloven og/eller AIF-loven (m/forskrifter) omfattet av de samme kapitalkravene som gjelder for verdipapirforetak uten tillatelse til å yte investeringstjenestene egenhandel, garantistillelse ved emisjoner, drift av multilateral handelsfasilitet og drift av organisert handelsfasilitet, dvs. det største av et samlet kapitalkrav på 8 prosent av beregningsgrunnlaget for kreditt- og markedsrisiko og 25 prosent av foretakets faste kostnader.

Foretak uten tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning rapporterer ansvarlig kapital kun per 30. juni og 31. desember. Disse foretakene har et startkapitalkrav og et kapitalkrav på 25 prosent av foretakets faste kostnader.

Konsolidert kapitaldekning

Foretakene som er omfattet av krav til ansvarlig kapital på konsolidert nivå på verdipapirområdet er morselskap til ett eller flere av foretakene som inngår i kapittel 5.1 (verdipapirforetak) og 5.2 (fondsforvaltere) i denne rapporten, samt foretak i nevnte kapitler som har eierandel på 20 prosent eller mer i annet foretak. Foretak som har felles ledelse, må også rapportere konsolidert.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]